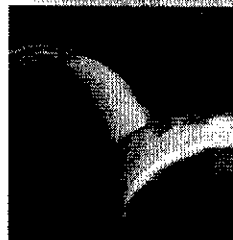
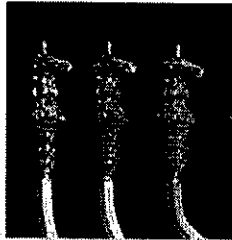

INSTITUTE
FOR
JEWISH
CONTINUITY

OPPORTUNITIES FOR LIFE-LONG LEARNING

7504 SEVEN MILE LANE • BALTIMORE, MD 21208

410-415-3755 • INFO@GOIJC.ORG • WWW.GOIJC.ORG

Ethics & Ethos: Timeless Lessons from the Weekly Parsha

Parshas Vayera

Rabbi Shmuel Silber

October 31st, 2012

THIS COURSE IS DEDICATED IN MEMORY OF:

אסתר חיה ז"ל בת צבי ופרומה עלקא פייגא בת מאיר ופשא לאה ז"ל נח בן אברהם ופייגא ז"ל
תהא נשמתם צרוורות בצרור החיים

MAY THEIR SOULS BE BOUND IN THE EVERLASTING BOND OF LIFE

1. בראשית פרק כא

א ויהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: ב ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים: ג ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק:

1. And the Lord remembered Sarah as He had said, and the Lord did to Sarah as He had spoken. 2. And Sarah conceived and bore a son to Abraham in his old age, at the time of which God had spoken to him. 3. And Abraham named his son who had been born to him, whom Sarah had borne to him, Isaac.

2. בראשית פרק יז פסוק יט

יט ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את שמו יצחק והקמתי את בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריי:

19. And God said, "Indeed, your wife Sarah will bear you a son, and you shall name him Isaac, and I will establish My covenant with him as an everlasting covenant for his seed after him.

3. תלמוד ירושלמי מסכת ברכות פרק א הלכה ו

... מפני מה נשתנה שמו של אברהם ושמו של יעקב ושמו של יצחק לא נשתנה, אלא אלו אבותם קראו אותם, יצחק הקב"ה קראו, שנאמר: וקראת את שמו יצחק

4. בראשית פרק יז

טו ויאמר אלהים אל אברהם שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה: טז וברכתי אתה וגם נתתי ממנה לך בן וברכתיך והיתה לגוים מלכי עמים ממנה יהיו: יז ויפל אברהם על פניו ויצחק ויאמר בלבו הלא הלא שנה יולד ואם שרה הבת תשעים שנה תלד:

15. And God said to Abraham, "Your wife Sarai-you shall not call her name Sarai, for Sarah is her name. 16. And I will bless her, and I will give you a son from her, and I will bless her, and she will become [a mother of] nations; kings of nations will be from her." 17. And Abraham fell on his face and rejoiced, and he said to himself, "Will [a child] be born to one who is a hundred years old, and will Sarah, who is ninety years old, give birth?"

5. בראשית פרק יח

יא ואברהם ושרה זקנים באים בימים חדל להיות לשרה ארח פנשים: יב ותצחק שרה בקרבה לאמר אחרי בלתי היתה לי עדנה ואדני זקן:

11. Now Abraham and Sarah were old, coming on in years; Sarah had ceased to have the way of the women. 12. And Sarah laughed within herself, saying, "After I have become worn out, will I have smooth flesh? And also, my master is old."

Approach #1: Laughter of Divine Amazement

6. מלבי"ם בראשית פרק יז פסוק יט

וקראת את שמו יצחק ע"ש הצחוק, כי יולד באמת בדרך נס ופליאה, וזאת אני רוצה שיצחקו כולם ויתפלאו על לידתו ...

7. רמב"ן בראשית פרק יז פסוק יז

... ולפי דעתי שהכונה בלשון הזה, כי כל רואה ענין נפלא באדם לטוב לו ישמח עד ימלא שחוק פיו ... וכן עשה אברהם כאשר נאמר לו זה שמח ומלא שחוק פיו, ויאמר בלבו - ראוי זה לשחוק כי הוא ענין נפלא מאד, הלבן מאה שנה יולד ואם שרה בת תשעים תלד - ולא יהיה זה לשחוק ולשמחה. ויקצר הכתוב בתמיהה כי היא נקשרת במה שאמר ויצחק:

8. בראשית פרק כא

וַתֹּאמֶר שָׂרָה צִחֶק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כֹּל־הַשְּׁמַע יִצְחַק־לִי:

6. And Sarah said, "God has made joy for me; whoever hears will rejoice over me."

9. אונים לתורה בראשית פרק כא פסוק ו

(1) ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי. כאשר קרא א"א את שם בנו יצחק, אפשר היה לאמר, שאישר בזה, שאמנם צחקה שרה (והיא הלא אמרה "לא צחקתי"). לכן הסבירה עתה שרה, שלא מחסרון אמונה

בדברי המלאך צחקה, רק מהשתוממות לפלא הגדול, שהרי אפילו עכשיו, אחרי אשר "עשה לי אלהים" את הפלא הזה, - הוא צחוק בעיני... ולא רק בעיני, אך גם "כל השמע יצחק לי".

Approach #2: Absurd Laughter

10. Rabbi Samson Raphael Hirsch: Genesis Chapter 17 Verse 17

V. 17. It has been thought that the only way to take יצחק here is as an expression of joy, but the meaning of צחק throughout the ת"ך by no means concedes this supposition. Even שחק is not really an expression of joy but of laughter, and, indeed, predominantly of jeering, depreciative laughter, or a joke or a game, but not actually joy. But צחק is used without exception for ironic laughter, laughter that has in it a certain denying, condemnation, of the matter which excited the laughter. In the next verse it says in exactly the same manner, referring to Sarah, ותצחק שרה, and this was certainly no expression of joy, otherwise she would not have denied it, nor have been reproached for it.

In any case צחק is produced only by noticing something which strikes as ridiculous. But where, in the whole world, is there any greater absurd contradiction than the expectation that a hundred year-old man and his ninety year-old wife, who have never had a child in the course of their long married life, now, practically at the end of their lives, should get a son! And then, to expect a great, world-conquering nation to arise, to place the hopes of the whole future of mankind on this late-born only child - whose very existence was not to be expected, and in any case would be early orphaned! That surely is - only taking the ordinary natural course of events into consideration - an absolute absurdity, placing the very greatest expectations on the very smallest, almost non-existent beginning.

This contrast was so great that even an Abraham, with all his full confidence in God - as was shown by his falling on his face - could not help laughing at the absurdity of the idea of himself and Sarah still getting a baby. And this laughter was - and is - so important that it is again brought into prominence with Sarah and was to be perpetuated for all future generations in the name of the promised child.

According to all the natural conditions of cause and effect, the whole beginning of the Jewish people, its history, its expectations, its hopes, its whole life based on these hopes must appear as the most unwarranted laughable pretention. It only makes sense, yea it can then be reckoned on with certainty, when it reckons on the deeply infringing, completely free almighty will, and free-willed almighty power of a free-willed Almighty God, as the basis of its opinion.

That was to be brought home to the minds of our ancestors already beforehand, and that fact was to remain in the minds of all their descendants. That was why God waited for the first seed of this nation to be laid until the "absurd" age of its ancestors, that was why He waited to fulfill His promise until all human hopes of its realization had ended. For it was a question of creating a nation, which from the beginning to the end of its existence was to be, even by its very existence, in opposition to all the ordinary laws of world-history, an intimation of God in the midst of mankind, and therefore up to the present day, to the narrow-minded deniers of God, appears as the most absurd absurdity. The loud laugh that has followed the path of the Jews throughout the course of their history is a true proof of the Divine nature of this path, it does not disturb them as they were prepared for this laughter beforehand.

11. בראשית פרק כב

א וַיְהִי אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַהֲאֱלֹהִים נִסָּה אֶת־אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר אֵלָיו אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הֲנִנִּי: ב וַיֹּאמֶר קַח־נָא אֶת־בְּנֶךָ אֶת־יִחִידְךָ אֲשֶׁר־אַהַבְתָּ אֶת־יִצְחָק וְלֶךְ־לְךָ אֶל־אֶרֶץ הַמֹּרִיָּה וְהַעֲלֵהוּ שָׁם לַעֲלֹה עַל אֶחָד הַהָרִים אֲשֶׁר אֹמַר אֵלֶיךָ:

1. And it came to pass after these things, that God tested Abraham, and He said to him, "Abraham," and he said, "Here I am." 2. And He said, "Please take your son, your only one, whom you love, yea, Isaac, and go away to the land of Moriah and bring him up there for a burnt offering on one of the mountains, of which I will tell you."

12. בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נו סימן ח

א"ר אחא התחיל אברהם תמיה אין הדברים הללו אלא דברים של תימה, אתמול אמרת כי ביצחק יקרא לך זרע, חזרת ואמרת קח נא את בנך ועכשיו את אמר לי אל תשלח ירך אל הנער אתמהא ...

Approach #3: Anticipatory Laughter

13. בראשית פרק כא

ה וַאֲבָרָהָם בֶּן־מֵאָת שָׁנָה בְּהוֹלֵד לוֹ אֶת יִצְחָק בְּנֹו: ו וַתֹּאמֶר שָׂרָה צָחֵק עָשָׂה לִי אֱלֹהִים כָּל־הַשְּׂמֵעַ יִצְחָק־לִי:

5. And Abraham was a hundred years old, when his son Isaac was born to him. 6. And Sarah said, "God has made joy for me; whoever hears will rejoice over me."

14. בראשית רבה (וילנא) פרשת וירא פרשה נג סימן ח

... אלא בשעה שנפקדה אמנו שרה, הרבה עקרות נפקדו עמה, הרבה חרשים נתפקחו, הרבה סומים נפתחו, הרבה שוטים נשתפו, נאמר כאן עשייה ונאמר להלן (אסתר ב) והנחה למדינות עשה, מה עשייה שנא' להלן ניתן דורייה לעולם, אף עשייה שנא' כאן דורייה לעולם, ור' לוי אמר הוסיפו על המאורות, נאמר כאן עשייה עשה לי ונאמר להלן ויעש אלהים את שני המאורות.

15. בראשית פרק יז

יח וַיֹּאמֶר אַבְרָהָם אֶל־הָאֱלֹהִים לוֹ יִשְׁמְעָאֵל יַחֲוֶה לְפָנֶיךָ:

18. And Abraham said to God, "If only Ishmael will live before You!"

16. בראשית פרק יז

יט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶבְל שָׂרָה אֲשֶׁתְּךָ יִלְדָת לְךָ בֶן וְקָרָאתָ אֶת־שְׁמוֹ יִצְחָק וְהִקְמַתִּי אֶת־בְּרִיתִי אִתּוֹ לְבְרִית עוֹלָם לְזָרְעוֹ אַחֲרָיו:

19. And God said, "Indeed, your wife Sarah will bear you a son, and you shall name him Isaac, and I will establish My covenant with him as an everlasting covenant for his seed after him."

17. רבינו בחיי בראשית פרק יז פסוק יט

(יט) ... ומה שתמצא שמו של יצחק בשי"ן, והוא שכתוב: (תהלים קה, ט) "ושבועתו לישחק", אין זה שנוי ...

18. תהלים פרק קכו

(א) שיר המעלות בשוב יקוק את שיבת ציון היינו כחלמים: (ב) אז ימלא שחוק פינו ולשונונו רנה אז יאמרו בגוים הגדיל יקוק לעשות עם אלה:

1. A song of ascents. When the Lord returns the returnees to Zion, we shall be like dreamers. 2. Then our mouths will be filled with laughter and our tongues with songs of praise; then they will say among the nations, "The Lord has done great things with these."

19. מלבי"ם תהלים פרק קכו פסוק ב

(ב – ג) אז ימלא שחוק פינו, שהשחוק הנמצא בלבנו עתה ואינו יכול למלאות את פינו. אז ימלא פינו ממנו, ולשונונו הרונן עתה בחלום בלא תנועה רק בכח ולא בפועל, אז ימלא רנה וזולת זה ההבדל היה הדבר אצלנו כאלו כבר יצא אל המציאות בעת היינו כחלמים אז, ר"ל אצל הגוים יהיה זה דבר חדש והם יאמרו אז, הגדיל ה' לעשות עם אלה, כאלו הדבר התחדש אז, אבל אצלנו אינו דבר חדש, כי כבר היינו שמחים הגדיל ה' לעשות עמנו כבר שמחנו ע"ז בעבר, בעת היינו כחלמים ראינו ושמחנו בעת החזיון על שהגדיל ה' לעשות עמנו, והיא אצלנו שמחה ישינה ששמחנו בה מראשית קדומים, כי היה הדבר ברור אצלנו כבר יצא אל המציאות בעת ראינוהו במחזה:

20. בראשית פרק טז

יא ויאמר לה מלאך יהוה הנך הרה וילדת בן ויקראת שמו ישמעאל כי שמע יהוה אל עניך: יב והוא יהיה פרא אדם ידו בכל ויד כל בו ועל פני כל אחיו ישכן: יג ותקרא שם יהוה הדיבר אליה אתה אל ראי כי אמרה הגם הלא ראיתי אחרי ראי: יד על כן קרא לבאר באר לחי ראי הנה בין קדש ובין ברד: טו ותלד הגר לאברהם בן ויקרא אברהם שם בנו אשר ילדה הגר ישמעאל:

11. And the angel of the Lord said to her, "Behold, you will conceive and bear a son, and you shall name him Ishmael, for the Lord has heard your affliction. 12. And he will be a wild donkey of a man; his hand will be upon all, and everyone's hand upon him, and before all his brothers he will dwell." 13. And she called the name of the Lord, Who had spoken to her, "You are the God of seeing," because she said, "Have I seen[him]here also after I have seen?" 14. Therefore the well was called Be'er Lachai Ro'i; behold it is between Kadesh and between Bered. 15. And Hagar bore a son to Abram, and Abram named his son, whom Hagar had borne, Ishmael.

21. בראשית פרק כא

טז ותלך ותשב לה מנגד הרחק במטחני קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך: יז וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים | אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם: יח קומי שאי את הנער והחזיקי את ירך בו כי לגוי גדול אשימנו:

16. And she went and sat down from afar, at about the distance of two bowshots, for she said, "Let me not see the child's death." And she sat from afar, and she raised her voice and wept. 17. And God heard the lad's voice, and an angel of God called to Hagar from heaven, and said to her, "What is troubling you, Hagar? Fear not, for God has heard the lad's voice in the place where he is. 18. Rise, pick up the lad and grasp your hand upon him, for I shall make him into a great nation."

22. יודוך רעיוני פרשת לך לך (הרב דוד בגמן דף 16)

נאקתם של ישמעאל והגר וצחוקם של אברהם ושרה פותחים אשנבים שונים ביחס לחיים ולגונותם. הבכי, כמו הצחוק, הוא תגובה ספונטאנית, התעוררות טבעית לנוכח המתרחש. הצחוק פורץ מתוך גילוי הפלא שבמציאות. האדם עומד נפעם אל מול שגב החיים, ומגודל ההשתוממות נושא קולו בצחוק. הבכי, מאידך, הינו צעקה המתעוררת מתוך ההערר, מתוך האינן. האדם זועק מתחושת עניות, כהגר התועה במדבר וכישמעאל המרחף בין חיים למוות.

אנו קרויים על שם יצחק

23. בראשית פרק יז

יח ויאמר אברהם אל־האלהים לו ישמעאל יחיה לפניך:

18. And Abraham said to God, "If only Ishmael will live before You!"

24. בראשית פרק יז

יט ויאמר אלהים אבל שרה אשתך ילדת לך בן וקראת את־שמו יצחק והקמתי את־בריתי אתו לברית עולם לזרעו אחריי:

19. And God said, "Indeed, your wife Sarah will bear you a son, and you shall name him Isaac, and I will establish My covenant with him as an everlasting covenant for his seed after him.

25. בראשית פרק כא

(יב) ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע:

12. And God said to Abraham, "Be not displeased concerning the lad and concerning your handmaid; whatever Sarah tells you, hearken to her voice, for in Isaac will be called your seed.

26. בראשית פרק כה

(כא) ויעתר יצחק ליקוק לנכח אשתו כי עקרה הוא ויעתר לו יקוק ותהר רבקה אשתו:

21. And Isaac prayed to the Lord opposite his wife because she was barren, and the Lord accepted his prayer, and Rebecca his wife conceived.

27. פרקי דרבי אליעזר (היגר) - "חורב" פרק לא

ר' יהודה אומ' עשרים שנה היתה רבקה עקרה ולאחר עשרים שנה לקח יצחק את רבקה והלך להר המוריה למקום שנעקד שם והתפלל עליה על הריון הבטן ונעתר לו הב"ה שנ' ויעתר לו ה'